Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/133

29.1.2025

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2025/133

z 28. januára 2025,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 965/2012, pokiaľ ide o neobchodnú prevádzku vírnikov vykonávanú v podmienkach pravidiel letu za viditeľnosti

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 ([1]), a najmä na jeho článok 31 ods. 1 písm. a),

keďže:

(1) V nariadení Komisie (EÚ) č. 965/2012 ([2]) sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa leteckej prevádzky lietadiel v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1139.

(2) Na trh Európskej únie prichádzajú nové typy vírnikov s maximálnou vzletovou hmotnosťou presahujúcou 600 kg. Očakáva sa, že tieto lietadlá sa budú používať len v neobchodnej prevádzke vykonávanej v podmienkach pravidiel letu za viditeľnosti. Hoci tieto lietadlá patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2018/1139, v súčasnosti nie sú zahrnuté do nariadenia (EÚ) č. 965/2012.

(3) Nariadenie (EÚ) č. 965/2012 by sa preto malo zmeniť tak, aby v Európskej únii platili vhodné a primerané pravidlá pre bezpečnú prevádzku vírnikov, ktorými sa zaistí jednotné vykonávanie a dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 29 nariadenia (EÚ) 2018/1139.

(4) Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva v súlade s článkom 76 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1139 pripravila návrh vykonávacieho aktu a predložila ho Európskej komisii v rámci stanoviska č. 04/2024 ([3]).

(5) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného v súlade s článkom 127 nariadenia (EÚ) 2018/1139,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (EÚ) č. 965/2012 sa mení takto:

1. Článok 1 sa mení takto:

   a) v odseku 1 sa slovo „vrtuľníkmi“ nahrádza slovami „rotorovými lietadlami“;

([1]) Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.
([2]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 965/2012 z 5. októbra 2012, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa leteckej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 (Ú. v. EÚ L 296, 25.10.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/965/oj).
([3]) https://www.easa.europa.eu/en/document-library/opinions/opinion-no-042024.

b) vkladá sa tento odsek 8:

„8. Toto nariadenie sa nevzťahuje na túto prevádzku vykonávanú vírnikmi:

a) obchodná prevádzka s výnimkou prevádzky uvedenej v článku 6 ods. 4a;

b) prevádzka vykonávaná podľa pravidiel letu podľa prístrojov.“

2. Do článku 2 sa vkladá tento bod 15:

„15. „Vírnik“ je typ rotorového lietadla schopného letu pôsobením aerodynamických síl vytváraných maximálne dvoma rotormi, ktoré rotujú voľne na v podstate zvislých osiach.“

3. Článok 5 sa mení takto:

a) vkladá sa tento odsek 4a:

„4a. Prevádzkovatelia vírnikov, ktorí sa podieľajú na neobchodnej prevádzke vykonávanej v podmienkach pravidiel letu za viditeľnosti, prevádzkujú lietadlo v súlade s ustanoveniami uvedenými v prílohe VII.“;

b) v odseku 5 písm. b) sa slovo „vrtuľníky“ nahrádza slovami „rotorové lietadlá“.

4. Článok 6 sa mení takto:

v odseku 3 písm. a) sa slovo „vrtuľníkov“ nahrádza slovami „rotorových lietadiel“ a v odseku 3 písm. b) sa slovo „vrtuľník“ nahrádza slovami „rotorové lietadlo“.

5. Príloha I (Vymedzenie pojmov použitých v prílohách II až IX) a príloha VII (časť NCO) sa menia v súlade s prílohou k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 18. februára 2026.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 28. januára 2025

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

Nariadenie (EÚ) č. 965/2012 sa mení takto:

1. Príloha I (Vymedzenie pojmov použitých v prílohách II až IX) sa mení takto:

   a) vo vymedzení 30 sa za slovo „letúnov“ vkladajú slová „alebo vírnikov“;

   b) vo vymedzení 69 v písmene a) bode ii) sa slovo „vrtuľníka“ nahrádza slovami „rotorového lietadla“;

   c) vo vymedzení 82 v písmene b) sa slovo „vrtuľníka“ nahrádza slovami „rotorového lietadla“.

2. Príloha VII (časť NCO) sa mení takto:

   a) ustanovenie NCO.GEN.115 sa nahrádza takto:

   „NCO.GEN.115 Rolovanie letúnov alebo vírnikov

   Rolovanie letúna alebo vírnika po pohybových plochách letiska sa vykonáva, iba ak osoba pri riadení lietadla:

   a) je pilot s príslušnou kvalifikáciou alebo

   b) bola určená prevádzkovateľom a:

   1. absolvovala výcvik na rolovanie letúnov alebo vírnikov;

   2. je vycvičená na používanie rádiotelefónu, ak sa vyžaduje rádiová komunikácia;

   3. dostala inštrukcie týkajúce sa usporiadania letiska, tratí, značiek, značenia, svetelných návestidiel, signálov a pokynov riadenia letovej prevádzky (ATC), frazeológie a postupov a

   4. je schopná podriadiť sa prevádzkovým štandardom požadovaným pre bezpečný pohyb letúna alebo vírnika po letisku.“;

   b) nadpis ustanovenia NCO.OP.120 sa nahrádza takto:

   „**NCO.OP.120 Postupy na obmedzenie hluku**“;

   c) nadpis ustanovenia NCO.OP.125 sa nahrádza takto:

   „**NCO.OP.125 Zásoba paliva/energie a oleja**“;

   d) nadpis ustanovenia NCO.OP.155 sa nahrádza takto:

   „NCO.OP.155 Fajčenie na palube“;

   e) nadpis ustanovenia NCO.OP.175 sa nahrádza takto:

   „**NCO.OP.175 Podmienky vzletu**“;

   f) vkladá sa toto nové ustanovenie NCO.OP.207:

   „NCO.OP.207 Podmienky na priblíženie a pristátie – vírniky

   Veliaci pilot sa musí pred začatím priblíženia na pristátie presvedčiť, že podľa dostupných informácií počasie na letisku alebo mieste prevádzky a stav vzletovej a pristávacej dráhy, ktorú zamýšľa použiť, nebránia bezpečnému priblíženiu, pristátiu ani postupu nevydareného priblíženia.“;

   g) v podčasti D sa názov oddielu 2 nahrádza takto:

   „ODDIEL 2 – ROTOROVÉ LIETADLÁ“;

   h) v ustanovení NCO.IDE.H.100 v písmene a) bode 4 sa slová „vo vrtuľníku“ nahrádzajú slovami „v rotorovom lietadle“ a v písmene c) bode 2 sa slovo „vrtuľníka“ nahrádza slovami „rotorového lietadla“;

   i) ustanovenie NCO.IDE.H.105 sa nahrádza takto:

   „NCO.IDE.H.105 Minimálne vybavenie pre let

   Ak ktorékoľvek z prístrojov, prvkov vybavenia alebo funkcií rotorového lietadla požadovaných na zamýšľaný let nefungujú alebo chýbajú, let sa nesmie začať, pokiaľ:

   a) prevádzka rotorového lietadla neprebieha v súlade so zoznamom minimálneho vybavenia (MEL), ak je stanovený, alebo

b) rotorové lietadlo podlieha letovému povoleniu vydanému v súlade s príslušnými požiadavkami na letovú spôsobilosť.“;

j) ustanovenie NCO.IDE.H.115 sa nahrádza takto:

„NCO.IDE.H.115 Prevádzkové svetlá

Rotorové lietadlá prevádzkované v noci musia byť vybavené:

a) systémom protizrážkových svetiel;

b) navigačnými/polohovými svetlami;

c) pristávacím svetlometom;

d) osvetlením napájaným z elektrickej siete rotorového lietadla, zabezpečujúcim adekvátne osvetlenie všetkých prístrojov a vybavenia, ktoré sú nevyhnutné pre bezpečnú prevádzku rotorového lietadla;

e) osvetlením napájaným z elektrickej siete rotorového lietadla zabezpečujúcim osvetlenie vo všetkých priestoroch pre cestujúcich;

f) elektrickou baterkou pre pracovné miesto každého člena posádky a

g) svetlami vyhovujúcimi medzinárodným predpisom na zabránenie zrážkam na mori, ak je rotorové lietadlo obojživelné.“;

k) ustanovenie NCO.IDE.H.120 sa mení takto:

i) v písmene a) sa slovo „Vrtuľníky“ nahrádza slovami „Rotorové lietadlá“;

ii) v písmene b) sa úvodná veta nahrádza takto:

„b) Rotorové lietadlá prevádzkované za meteorologických podmienok na let za viditeľnosti (VMC) v noci, pri dohľadnosti menšej ako 1 500 m, alebo za podmienok, v ktorých nie je možné udržať rotorové lietadlo na želanej dráhe letu bez použitia jedného alebo viacerých dodatočných prístrojov, musia byť popri ustanoveniach písmena a) navyše vybavené:“;

iii) písmeno c) sa nahrádza takto:

„c) Rotorové lietadlá prevádzkované pri dohľadnosti menšej ako 1 500 m alebo za podmienok, v ktorých nie je možné udržať rotorové lietadlo na želanej dráhe letu bez použitia jedného alebo viacerých dodatočných prístrojov, musia byť popri ustanoveniach písmen a) a b) navyše vybavené prostriedkami zabraňujúcimi nesprávnej činnosti systémov indikácie rýchlosti v dôsledku kondenzácie alebo námrazy požadovaných v písmene a) bode 4.“;

l) v ustanovení NCO.IDE.H.135 sa slovo „Vrtuľníky“ nahrádza slovami „Rotorové lietadlá“;

m) ustanovenie NCO.IDE.H.140 sa nahrádza takto:

„NCO.IDE.H.140 Sedadlá, bezpečnostné pásy, postroje a detské pripútacie zariadenia

a) Rotorové lietadlá musia byť vybavené:

1. sedadlom alebo lôžkom pre každú osobu na palube vo veku 24 mesiacov a staršiu, alebo pracovným miestom pre každého člena posádky alebo špecialistu na úlohy na palube;

2. bezpečnostným pásom na každom sedadle cestujúceho a záchytnými popruhmi na každom lôžku a záchytnými zariadeniami na každom pracovnom mieste;

3. bezpečnostným pásom s postrojom hornej časti trupu pre každého cestujúceho vo veku 24 mesiacov a staršieho v prípade rotorových lietadiel, ktorým bolo prvý raz vydané individuálne osvedčenie letovej spôsobilosti po 31. decembri 2012;

4. detským pripútacím zariadením pre každú osobu na palube mladšiu ako 24 mesiacov a

5. bezpečnostným pásom s postrojom hornej časti trupu a so zariadením, ktoré samočinne zachytí cestujúceho v prípade prudkého spomalenia, na sedadle každého člena letovej posádky.

b) Bezpečnostný pás s postrojom hornej časti trupu musí mať jednobodové rozopínanie.“;

n) v ustanovení NCO.IDE.H.145 v písmene a) sa slovo „Vrtuľníky“ nahrádza slovami „Rotorové lietadlá“;

o) ustanovenie NCO.IDE.H.155 sa nahrádza takto:

„NCO.IDE.H.155 Prídavný kyslík – rotorové lietadlá bez pretlakovej kabíny

Rotorové lietadlá bez pretlakovej kabíny prevádzkované v podmienkach, kde sa vyžaduje dodávka kyslíka podľa ustanovenia NCO.OP.190, musia mať vybavenie na uchovávanie a dodávanie kyslíka schopné uchovávať a vydávať požadované množstvo kyslíka.“;

p) v ustanovení NCO.IDE.H.160 sa úvodná veta v písmene a) nahrádza takto:

„a) Rotorové lietadlá s výnimkou vrtuľníkov typu ELA2 musia byť vybavené najmenej jedným ručným hasiacim prístrojom:“;

q) v ustanovení NCO.IDE.H.165 sa úvodná veta nahrádza takto:

„Ak sú na trupe rotorového lietadla označené miesta, ktorými môžu v prípade núdze vniknúť záchranné jednotky, tieto miesta musia byť označené tak, ako je znázornené na obrázku 1.“;

r) ustanovenie NCO.IDE.170 sa nahrádza takto:

„NCO.IDE.H.170 Núdzový vysielač polohy (ELT)

a) Rotorové lietadlá s osvedčením na konfiguráciu s maximálnou kapacitou viac ako šesť sediacich pasažierov musia byť vybavené:

1. automatickým ELT a

2. jedným núdzovým vysielačom polohy na prežitie [ELT(S)] v záchrannom člne alebo záchrannej veste, ak rotorové lietadlo letí vo vzdialenosti od pevniny, ktorá zodpovedá viac ako 3 minútam letu normálnou cestovnou rýchlosťou.

b) Rotorové lietadlá s osvedčením na konfiguráciu s maximálnou kapacitou šesť a menej sediacich pasažierov musia byť vybavené núdzovým vysielačom polohy na prežitie [ELT(S)] alebo osobným rádiomajákom (PLB), ktorý pri sebe nosí člen posádky alebo cestujúci, alebo automatickým ELT.

c) Núdzové vysielače polohy akéhokoľvek typu a osobné rádiomajáky musia byť schopné vysielať súčasne na frekvenciách 121,5 MHz a 406 MHz.“;

s) ustanovenie NCO.IDE.H.175 sa nahrádza takto:

„NCO.IDE.H.175 Lety nad vodnou plochou

a) Záchrannými vestami pre všetky osoby na palube alebo rovnocennými plávacími zariadeniami pre všetky osoby mladšie ako 24 mesiacov na palube, ktoré musia mať osoby na sebe alebo ktoré musia byť uložené tak, aby boli ľahko dostupné zo sedadiel alebo lôžok osôb, pre ktoré sú určené, musia byť vybavené rotorové lietadlá:

1. letiace nad vodou vo vzdialenosti od pevniny, ktorá sa nedá preletieť autorotáciou, ak v prípade poruchy kritického motora rotorové lietadlo nie je schopné udržať horizontálny let, alebo

2. letiace nad vodou vo vzdialenosti od pevniny, ktorá sa nedá preletieť kĺzavým letom, ak v prípade poruchy kritického motora vírnik nie je schopný udržať horizontálny let, alebo

3. letiace nad vodou vo vzdialenosti od pevniny zodpovedajúcej viac ako 10 minútam letu pri normálnej cestovnej rýchlosti, ak je rotorové lietadlo v prípade poruchy kritického motora schopné udržať letovú hladinu, alebo

4. vzlietajúce alebo pristávajúce na letisku/mieste prevádzky, kde dráha vzletu alebo priblíženia je nad vodnou plochou.

b) Všetky záchranné vesty alebo rovnocenné plávacie zariadenia pre jednotlivcov musia byť vybavené elektrickým svetlom na uľahčenie určenia polohy osôb.

c) Veliaci pilot rotorového lietadla letiaceho nad vodou vo vzdialenosti od pevniny zodpovedajúcej viac ako 30 minútam letu normálnou cestovnou rýchlosťou alebo 50 NM, podľa toho, ktorá vzdialenosť je menšia, určí riziko pre prežitie osôb na palube rotorového lietadla v prípade núdzového pristátia na vode, na základe ktorého rozhodne, či je na palube potrebné toto vybavenie:

1. zariadenie na vydávanie tiesňových signálov;

2. dostatočný počet záchranných člnov pre všetky osoby na palube, uložených tak, aby sa v stave núdze ľahko pripravili na použitie, a

3. záchranné vybavenie s prostriedkami na uchovanie života primerané pre let, ktorý sa má vykonať.

d) Veliaci pilot pri rozhodovaní o tom, či záchranné vesty požadované podľa písmena a) musia mať na sebe všetky osoby na palube, určí riziko prežitia osôb na palube rotorového lietadla v prípade núdzového pristátia na vode.“;

t) v ustanovení NCO.IDE.H.180 sa slovo „Vrtuľníky“ nahrádza slovami „Rotorové lietadlá“;

u) ustanovenie NCO.IDE.H.185 sa nahrádza takto:

„NCO.IDE.H.185 Všetky rotorové lietadlá pri letoch nad vodou – núdzové pristátie na vode

Rotorové lietadlá letiace nad vodou v nehostinnom prostredí vo vzdialenosti väčšej ako 50 NM od pevniny musia spĺňať aspoň jednu z týchto podmienok:

a) byť projektované na pristátie na vodu v súlade s príslušnými certifikačnými špecifikáciami;

b) mať osvedčenie na núdzové pristátie na vodu v súlade s príslušnými certifikačnými špecifikáciami;

c) byť vybavené núdzovým plávacím zariadením.“;

v) ustanovenie NCO.IDE.H.190 sa nahrádza takto:

„NCO.IDE.H.190 Rádiové komunikačné vybavenie

a) Ak sa to vyžaduje vo vzdušnom priestore, v ktorom prebieha let, musia mať rotorové lietadlá rádiové komunikačné vybavenie umožňujúce obojsmerné spojenie s tými leteckými stanicami a na takých frekvenciách, ako je stanovené v požiadavkách pre vzdušný priestor.

b) Rádiové komunikačné vybavenie, ak sa vyžaduje podľa písmena a), musí umožňovať spojenie na leteckej tiesňovej frekvencii 121,5 MHz.

c) Ak sa vyžaduje viac komunikačných vybavení, každé vybavenie musí byť nezávislé od ostatných do takej miery, aby porucha jedného vybavenia nemala za následok poruchu druhého.

d) Ak sa vyžaduje rádiokomunikačný systém, musia byť rotorové lietadlá okrem systému palubného telefónu letovej posádky požadovaného podľa NCO.IDE.H.135 vybavené vysielacím tlačidlom na riadidlách pre každého predpísaného pilota a/alebo člena posádky na jeho pracovnom mieste.“;

w) v ustanovení NCO.IDE.H.200 sa slovo „vrtuľníky“ nahrádza slovami „rotorové lietadlá“;

y) vkladá sa toto nové ustanovenie NCO.SPEC.172:

„NPO.SPEC.172 Výkonnostné a prevádzkové kritériá – vírniky

Pri prevádzke vírnikov vo výške pod 150 m (500 ft) mimo husto osídlenej oblasti, ktoré v prípade poruchy kritického motora nie sú schopné udržať letovú hladinu, musí veliaci pilot vírnika:

a) stanoviť prevádzkové postupy s cieľom minimalizovať dôsledky poruchy motora a

b) poučiť všetkých členov posádky a špecialistov na úlohy na palube o postupoch, ktoré sa majú vykonať v prípade vynúteného pristátia.“